

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет історичний
Кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри **історії України**
назва кафедри

підпис **Олександр ЗАВАЛЬНЮК** *ім'я, прізвище*
29 серпня 2022 р.
число місяць

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія та культура України

підготовки фахівців **першого (бакалаврського)** рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою **Дошкільна освіта. Логопедія;**
Початкова освіта. Англійська мова.

спеціальності **012 Дошкільна освіта. 013 Початкова освіта.**
шифр і назва спеціальності згідно з навчальним планом

галузі знань **01 Освіта / Педагогіка**
шифр і назва галузі знань згідно з навчальним планом

мова навчання **українська**

2022-2023 навчальний рік

Розробник програми: Сергій СИДОРУК, к.і.н., доцент кафедри історії України

Ухвалено на засіданні кафедри

історії України
назва кафедри

Протокол № 7 від 29 серпня 2022 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник
групи забезпечення освітньої програми

_____ *підпис*

Ірина ГАЗІНА
ініціали та прізвище

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни *Історія та культура України*

Мета викладання навчальної дисципліни «Історія та культура України» полягає у формуванні у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика
	навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Рік навчання	1-й
Семестр вивчення	1-й
Кількість кредитів ЄКТС	5
Загальний обсяг годин	150
Кількість годин навчальних занять	50
Лекційні заняття	30 год.
Практичні заняття	
Семінарські заняття	20 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна та індивідуальна робота	100 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен

3. Статус дисципліни – обов'язковий освітній компонент загальної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни. Дисципліна вивчається у першому семестрі.

5. Програмні компетентності навчання.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та
----------------------------	---

	практичні проблеми в галузі дошкільної освіти в розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку.
Загальні компетентності	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій Здатність працювати в команді. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Професійні компетентності	Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення історичної та мистецької освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

- Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
- Володіти знаннями і вміннями з інтегрованого курсу «Я досліджую світ», достатніми для навчання та проєктування освітній процес громадянської та історичної освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти; моделювати навчальні заняття з громадянської та історичної освіти, інтегруючи різні освітні галузі із застосуванням сучасних педагогічних технологій навчання, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення; аналізувати перспективний педагогічний досвід учителів та навчально-методичні комплекти з громадянської та історичної освіти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог.
- Здійснювати розвиток комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей у процесі опанування учнями художніми цінностями і способами художньої діяльності; формувати в молодших школярів потреби в художньо-творчому самовираженні та естетичному самовдосконаленні.

- Аналізувати та критично оцінювати історію та культуру України, удосконалювати своє розуміння цих процесів. Аналізувати соціально-політичні процеси, здійснювати аналіз та осмислювати політичні ситуації.

7. Засоби діагностики результатів навчання: стандартизовані тести, есе, студентські презентації, реферати, співбесіди.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Суспільні трансформації та розвиток України з давніх часів і до сьогодення						
Тема 1. Вступ до курсу “Історія та культура України”	9	2				7
Тема 2. Первісне суспільство та перші державні утворення на території України	9	2				7
Тема 3. Київська держава королівство Руське (Галицько-Волинська держава)	15	4	4			7
Тема 4. Українські землі під владою іноземних держав	12	2	3			7
Тема 5. Українська Національна революція XVII ст.	11	2	2			7
Тема 6. Україна наприкінці XVII – у XVIII ст. Гетьманщина	10	2	1			7
Тема 7. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій	14	4	2			8
Тема 8. Україна в період Першої світової війни та Української революції 1917-1921 рр.	13	4	1			8
Тема 9. Україна в міжвоєнний період	12	2	2			8
Тема 10. Україна в роки Другої світової війни.	12	2	2			8
Тема 11. Українська РСР у 1945-1991 рр.	11	2	1			8
Тема 12. Україна після проголошення незалежності	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем	140	30	20			90
Усього годин	140	30	20			90
ІНДЗ			-	-	10	-
Разом годин	150	30	20		10	90

9. Форми поточного та підсумкового контролю: стандартизовані тести, усне опитування, співбесіди, МКР, екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання на навчальних (семінарських) заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді "так" чи "ні"
	2	Студент недостатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; може самостійно знайти в підручнику чи посібнику відповідь
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру
Середній	4	Студент володіє початковими знаннями, орієнтується в окремих термінах і поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять (однак з помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу, але висновки не логічні, не послідовні
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє користуватися додатковими джерелами
Достатній	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження своїх думок; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми тощо
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси

	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності; спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчати матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах

Система оцінювання та вимоги

Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 20 балів, модульна контрольна робота – 30 балів, самостійна робота – 5 балів, індивідуально-дослідні завдання – 5 балів. На екзамені максимальна оцінка – 40 балів.

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
Змістовий модуль (20 балів)	МКР	ІНДЗ	Самостійна робота	40	100
Аудиторна робота					
20	30	5	5		

Оцінювання навчальних досягнень студентів проводиться у відповідності до таблиці шкал:

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою Екзаменаційна
90-100	A (відмінно)	Відмінно
82-89	B (дуже добре)	Добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	Задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів та ІНДЗ

Самостійна робота студентів та ІНДЗ оцінюються максимально по 5 балів, мінімально допустима кількість балів – 3

5 балів – виставляється, якщо при відповіді студент виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, знання основної і додаткової літератури, на рівні творчого використання.

4 бали – виставляється, якщо студент виявив повне знання програмного матеріалу, успішне виконання завдань і засвоєння основної літератури, передбаченої програмою на рівні аналогічного відтворення.

3 бали – виставляється, якщо студент виявив знання основного програмного матеріалу в об'ємі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, здатність впоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

Здобувач вищої освіти може отримати максимальний бал за участь у науково-практичних форумах та інших заходах, що передбачені Положенням університету про неформальну освіту (за наявності сертифікату про участь).

Критерії оцінювання МКР

Модульна контрольна робота з курсу “Історія та культура України” передбачає виконання завдань трьох рівнів теоретичного та практичного характеру, складених відповідно до робочої програми курсу.

Перший рівень складають 12 завдань тестового характеру (вказати правильну відповідь). Правильність відповіді оцінюється в 1 бал.

Другий рівень включає в себе три завдання і передбачає оцінювання знання термінології та хронології подій. Правильна і повна відповідь – 2 бали, не повна – 1 бал.

Третій рівень уособлює в собі завдання як теоретичного, так і практичного характеру. Два запропонованих питання оцінюються по 6 балів.

6 – виставляється, якщо при відповіді на питання студент виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, знання основної і додаткової літератури, передбачених програмою, на рівні творчого використання.

5 – виставляється, якщо при відповіді на питання студент виявив повне знання програмного матеріалу, успішне виконання завдань і засвоєння основної літератури, передбаченої програмою на рівні аналогічного відтворення.

4 – виставляється, якщо при відповіді на питання студент виявив повні знання основного програмного матеріалу в об'ємі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, здатність впоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

0-3 – виставляється, якщо при відповіді на питання студент виявив певні пробіли в знаннях основного програмового матеріалу, допустив значні помилки при виконанні завдань.

Загальна оцінка складається з суми набраних балів за кожну відповідь. Мінімальна кількість – 18 балів, максимальна – 30 балів

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою). Використання віртуального освітнього середовища Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, що поєднує: бібліотеку, університетський репозитарій, читальні зали, електронний каталог, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, доступ до мережі Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище (Moodle), навчальні, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації до самостійної роботи студентів, організації виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань.

Вивчення курсу не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Бойко О. Д. Історія України : навч. посіб. 3-тє вид, виправл., доповн. К. : Академвидав, 2010. 688 с.
2. Історія України: Навч. посіб. / Ю. А. Мицик, О. Г. Бажан, В. С. Власов. 3-тє вид., допов. і переробл. К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2010. 595 с.
3. Історія України: новітня доба: навч. посіб. / [В.М. Литвин, В.Ф. Колесник, А.Г. Слюсаренко та ін.]; за ред. В.М. Литвина. К.: Академвидав, 2012. 480 с.
4. Олійник С. В., Сидорук С.А. Історія України: конспект лекцій для студентів неісторичних факультетів вищих навчальних закладів України. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2011. 172 с.
5. Шейко В. М., Тишевська Л.Г. Історія української культури: Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко. К.: Кондор, 2006. 264 с.

Додаткова:

6. Бойко О. Д. Нариси новітньої історії України (1985-1991 рр.) : Навч. посіб.. К.: Кондор, 2008. 357 с.
7. Бонь О. І., Іванюк О. Л. Історія України : Курс лекцій : Навч. посіб. К.: Вища шк., 2008. 463 с.

8. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. [Навч. посіб.]. К., Генеза, 1996. 360 с.
9. Історія українського мистецтва: В 6-и т. К.: Мистецтво, 1966-1970.
10. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1994. 656 с.
11. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наукова думка, 2013. 1056 с.
12. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. / За ред. проф. А. Яртися і проф. В. І. Мельника. Л.: Світ, 2005. 568 с.
13. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 1. Історія культури давнього населення України. К.: Наукова думка, 2001. 1135 с.
14. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 2. Українська культура другої половини XIII – першої половини XVII століть. К.: Наукова думка, 2003. 847 с.
15. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 3. Українська культура другої половини XVII –XVIII століть. К.: Наукова думка, 2001. 1246 с.
16. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 1. Українська культура першої половини XIX століття. К.: Наук. думка, 2008. 1007 с.
17. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 2. Українська культура другої половини XIX століття. К.: Наукова думка, 2005. 1296 с.
18. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.1. З найдавніших часів до кінця XVIII ст. К.: Альтернативи, 2003. 864 с.
19. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.2. Кінець XVIII – початок XX ст. К.: Альтернативи, 2005. 760 с.
20. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.3 (Новітній час (1914-2014)). Кн.1. К.: Альтернативи, 2005. 832 с.; Кн.2. 640 с.
21. Мистецтво України: Біографічний довідник. / Упоряд.: А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський; за ред. А. В. Кудрицького. К.: Укр. енцикл., 1997. 700 с.
22. Мицик Ю.А., Бажан О.Г. Історія України. К.: Тов.»Вид-во «КЛЮ», 2015. 680 с.
23. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. К.: Абрис, 1991. 227 с.
24. Олійник С. В., Трубочанінов С.В. Україна в період між двома світовими війнами: курс лекцій. Кам'янець-Подільський: Оіном, 2010. 194 с.

25. Петровський В. В., Радченко Л.О., Семенченко В.І. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. [вид. 2-ге, випр. та доп.] Х. : ВД “ШКОЛА”, 2008. 608 с.
26. Реєнт О. П. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). К. : Інститут історії України НАН України, 2003. 340 с.
27. Семчишин М. Тисяча років української культури. Історичний огляд культурного процесу. К.: Фенікс, 1993. 428 с.
28. Смолій В., Степанков В.С. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 р. р.). К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2009. 447 с.
29. Україна крізь віки. В 15 т. К.: Альтернативи, 1999-2000.
30. Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник / За ред. Черепанової С. О. Л.: Світ, 1994. 456 с.
31. Українська культура: Лекції за ред. Д. Антоновича / Упоряд. С. В. Ульяновська; вс. ст. І. М. Дзюби; перд сл. М. Антоновича; Додатки С. В. Ульяновської, В. І, Ульяновського. К.: Либідь, 1993. 592 с.
32. Уривалкін О. М. Довідник з історії України. К.: Дакор, КНТ, 2009. 1008 с.
33. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності: курс лекцій. К.: Либідь, 1999. 480 с.